

HISTORISCH ERFOED
Baerle

12

11

13

14

11

15

10

16

18

17

4

3

1

2

8

9

5

6

11

P

7

Koetshuizenroute

Na de aanleg van de spoorlijn Amsterdam-Amersfoort groeit Baarn uit tot een villadorp met allure. Om de welstand te tonen werden statussymbolen als serres, torentjes en koetshuizen rijk uitgevoerd. In 2022 is hiervan in Baarn nog veel bewaard gebleven.

Koetshuizen waren oorspronkelijk onbelangrijke dienstgebouwen bij villa's, in Baarn waren tevens een aantal stalhouderijen bij grote hotels en pensions van eind 19e eeuw. Veel koetshuizen hebben later een woonfunctie gekregen waarbij vaak getracht is om de uitstraling van koetshuis te bewaren. Grotere koetshuizen kregen in de 20e eeuw een bedrijfsfunctie.

Inhoudsopgave

De wandelroute.....	2
De koetshuizen	5
Praktische informatie	9
Colofon	9
Historische Kring Baerne	9

De wandelroute

Afkortingen en algemeen advies wandeling

LA=linksaf **RA**=rechtsaf **RD**=rechtdoor
toegelicht

1 Koetshuisnummers worden op pagina's 5-8

P = parkeergelegenheid = horeca

We verzoeken u om de panden vanaf de straat te bewonderen om de rust en privacy van de bewoners te respecteren.

De route

Start: Brink, Baarn

1. **RD** Brink
2. **LA** Eemstraat
3. **RA** Faas Eliaslaan
4. **RA** Javalaan 7a Canton
5. Javalaan 24 'Madoera', koetshuis van Java
6. **RA** Bosstraat (bij verkeerslichten)
7. **LA** Stationsweg 41 + 45, koetshuis Holland
8. **RD** Leestraat 11 vroeger behorend bij villa Overbosch
9. **LA** Spoorstraat
10. **LA** Prins Hendriklaan
11. **RA** Koningsweg
12. **LA** Stationsplein 4 (Sterrebosch) om het Amalia-Park Koetshuis van verdwenen villa Baarnstein
13. **LA** Stationsweg
14. **RA** Vondellaan 3 Dennenhorst
15. **RD** Vondellaan
16. **RA** spoorwegovergang Torenlaan oversteken
17. **RA** Koningslaan (onverhard pad, zonder straatnaambordje tegenover De Naald) richting Paleis Soestdijk
18. **RA** over het bruggetje naar Torenlaan 86 koetshuis De Eult
19. **RD** door het Baarnsche Bos, halverwege de genoveerde Grote Kom
20. **RA** Lt. Gen. van Heutszlaan. Bij de spoorwegovergang Eethuys Café 'De Generaal'
21. Voor het spoor **LA** Lt. Gen. van Heutszlaan oversteken, **RD** Prinses Marielaan
22. **LA** Julianalaan
23. **RA** Prins Bernhardlaan om de toren van het Badhotel
24. **RA** Prinses Carolinalaan
25. **RA** Prinses Marielaan 10 'Polyhymnia' van villa 'Uytenbosch'
26. Prinses Marielaan 21-25 koetshuis van het voormalige Badhotel
27. **LA** Bruglaan
28. **LA** Kippenbruggetje over het spooravijn
29. **LA** Gerrit van der Veenlaan
30. **RA** Anna Paulownalaan
31. **LA** Emmalaan
32. **RA** Emmalaan om de vijver
33. **LA** Adelheidlaan 6 koetshuis Salem
34. **LA** Wilhelminalaan en **LA** Waldeck Pyrmonlaan, verderop bij Y-splitsing **RA** Jacob van Lenneplaan
35. Bij de kruising met de Dillenburglaan **LA**, Amsterdamsestraatweg oversteken
36. **RA** Amsterdamsestraatweg 57 scoutingmuseum Buitenzorg
37. **LA** Ravensteinselaan
38. **RA** Groeneveld, rechts van het kasteel is de Oranjerie, links het koetshuis Groeneveld
39. **RA** door de zwarte bollen, langs of indien geopend, door de moestuin
40. **RA** Amsterdamsestraatweg
41. **LA** bij voetgangersdoorgang Van Heemstralaan
42. **RA** Jacob van Lenneplaan 8 koetshuis van verdwenen villa aan de Van Heemstralaan
43. **LA** Guldenhoflaan 25 koetshuis Berg en Dal
44. **LA** Ypendael, aflopende huisnummers volgen
45. **LA** Ferdinand Huycklaan
46. **RA** Eemnesserweg
47. **LA** Gaslaan 2-2b koetshuis 'London' van villa Evergreen

48. Omkeren en **LA** Eemnesserweg
49. **RA** Molenweg 39a met later vergroot **16** koetshuis van villa Yvonne
50. **RD** Wittelaan
51. **LA** Gerrit van der Veenlaan
52. **LA** naar de Oude Utrechtseweg 17 **17** koetshuis van villa Favorita/Hoog Wolde
53. **LA** Amaliaaan, bij kruispunt links van 'La Promenade'
54. **RD** Nieuwstraat
55. **RA** Eemnesserweg 11a een in 2012 gerestaureerd **18** koetshuis Eemnesserweg 11a
56. **Eindpunt:** Brink **P** **U**

1 Javalaan 7a - Dit koetshuisje of zadelhuisje aan de Javalaan was onderdeel van het landgoed Canton. In het dienstgebouw op nummer 7b bevinden zich nog de voormalige stallen. Opvallend is het houtsnijwerk en dakskelet met houten rabatdelen. Het gebouw werd na de oorlog tot woning verbouwd en kreeg nadien een kantoorfunctie. De vorm van de hoge inrijdeuren is nog herkenbaar gebleven.

2 Javalaan 24 - Madoera uit 1840 was het koetshuis van villa Java. In 1929 is er aan de achterzijde een uitbouw tegenaan gebouwd. Het pand werd vanaf 1920 bewoond door werknemer van laboratorium Willie Crommelin Scholten, later bekend als Centraal Bureau voor Schimmelcultures.

3 Stationsweg 41 + 45 - In de Pekingtuin staat het koetshuis uit 1890 van Villa Holland. Bij feestjes werd het koetshuis wel als danszaal gebruikt. De buitenkant is nog origineel. Opvallend zijn de dubbele inrijdeuren, terwijl zich links en rechts van het lichtvenster op de zolder een medaillon met paardenhoofd bevindt. Heel bijzonder zijn de nog aanwezige gietijzeren paardenhokken in de stalruimte. Aan het koetshuis vast zit de vroegere koetsierswoning die later door de tuinlieden werd bewoond.

4 Leestraat 11 - Koetshuis Overbosch hoorde bij de rond 1875 gebouwde villa Overbosch van kunstschilder en speculant Lambertus Lingeman. Na de sloop van villa Overbosch in 1928 werd het koetshuis verbouwd tot woning. Aan de Leestraat zijn twee grote vensters boven elkaar geplaatst. Het koetshuis heeft een mengeling aan bouwstijlen. Er zijn twee ingangen, een in de uitbouw aan de linker zijgevel, de ander in een uitbouw met een paardenkop in een medaillon.

5 Stationsplein 4 - Sterrebosch is oorspronkelijk het koetshuis van villa Baarnstein dat op de hoek met de Stationsweg stond. Het werd in 1878 gebouwd voor Guimond de Briquemond. De ingang van het gepleisterde huis is onder een luifel in de linker zijgevel. Aan de straatzijde is een erker aangebouwd.

6 **Vondellaan 3** - Het tot woning verbouwde koetshuis op Vondellaan 3 hoorde bij een villa die op de hoek met de Stationsweg stond, op de plek van appartementengebouw 'Dennenhorst'.

7 **Torenlaan 86** - Tegenover het Baarnsch Lyceum staat verscholen in het Baarnse Bos het koetshuis met stallen van het vroegere landgoed De Eult. Het huidige koetshuis uit 1860 is gebruikt door bosarbeiders en tuinlieden van paleis Soestdijk. Het koetshuis is eind 20e eeuw geheel gerenoveerd en door een corridor verbonden met de vroegere stallen.

8 **Prinses Marielaan 10** - De rechter helft van Polyhymnia heeft een glas in de plaats van de vroegere koetshuisdeuren. De eerste verdieping heeft vier gelijke vensters. De iets lagere rechterhelft heeft een hangende uitbouw op de eerste verdieping. Polyhymnia was een opnamestudio van klassieke muziek. Het in 1950 opgerichte bedrijf verhuisde in 1973 naar Baarn.

9 **Prinses Marielaan 21-25** - In de parktuin van het vroegere Badhotel werd een Melkhal gebouwd, waar gasten iets konden drinken. Het koetshuis op nummer 25 kreeg in 1890 een woonfunctie. In 1907 werd het pand nummer 21 aangebouwd als 'Remise voor automobielen', in een tijd dat er nog weinig auto's waren. In de mobilisatietijd waren hier Nederlandse militairen ondergebracht, in 1943 namen de Duitsers de stallen in bezit. Na de garagetijd kwam na vele verbouwingen galerie De Zoete in de achterzijde op nummer 21.

10 **Adelheidlaan 6** - Koetshuis met woning hoort bij villa Salem en is genoemd naar een bijbelse stad die voor Jeruzalem wordt gebruikt. De naam staat ook symbool voor 'Vrede', de villa werd later ook Shalom genoemd. De villa werd rond 1897 gebouwd en ontworpen door C. Sweris. Sweris was de ontwikkelaar van het Wilhelminapark.

11 **Amsterdamsestraatweg 57** - Links van Buitenzorg staat het koetshuis. De inrijdeuren bevinden zich aan de achterzijde. De dakruiter is voorzien van een klok, waarschijnlijk gemaakt in 1879. Nadat het koetshuis in 1949 tot woning werd verbouwd werd het gebruikt als Scoutingmuseum.

12 **Kasteel Groeneveld** - Het koetshuis Groeneveld uit 1702 heeft als pendant een gelijkvormige oranjerie. Het gebouw had oorspronkelijk aan de noordzijde het koetshuis met tuigenkamer en aan de zuidzijde de stal. In het verlengde van het koetshuis de knechtenkamer. Nu zijn kamer en stal in gebruik als woning. Oorspronkelijk waren het kalf en bovenlicht van de deuren uitneembaar om de planten naar binnen te kunnen brengen. De zuidgevel is rond 1960 gewijzigd toen het geschikt werd gemaakt voor twee woningen.

13 **Jacob van Lennepaan 8** - Het pand is in 1875 gebouwd als koetshuis voor een villa aan de Van Heemstralaan. In 1941 kreeg het pand een woonfunctie. Aan de symmetrische voorgevel bevindt zich een gevelsteen met voorheen grote inrijdeuren. In de rechtergevel zit een hijsbalk. Ter versiering is in de bakstenen uur een muizentandlijst gemaakt.

14 **Guldenhoflaan 25** - Om de bouw van koetshuis Berg en Dal in 1895 mogelijk te maken, werd de villa die op het perceel stond, gesloopt. De symmetrische voorgevel bevat een dubbele inrijdeur en een trapgevelmotief. De vensters op de benedenverdieping van het pand zitten vrij hoog, aan de grotere vensters op de eerste verdieping is te zien dat deze verdieping als woonruimte werd gebruikt.

15 Gaslaan 2-2b - Koetshuis London werd door de Engelsman Cliff gebouwd tussen 1875 en 1880. Deze woonde in villa London aan de Eemnesserweg. Toen de naam van London veranderde in Dennenhorst, na splitsing Dennenhorst & Evergreen hield het koetshuis de naam London. Het achterste deel van het koetshuis werd gebruikt als paardenstal, de eerste verdieping was in gebruik als woonruimte. In 1952 werd het achterhuis, boven de vroegere paardenstal, met een verdieping verhoogd en kwamen er vier slaapkamers bij. Nadien kreeg het hele pand een woonfunctie.

16 Molenweg 39a - Het dienstgebouw Molenweg 39a werd in 1920 gebouwd als koetshuis met stal in opdracht van P.E. Tegelberg. Bij de verbouwing in 1950 werd de stal verbouwd tot woonruimte. In de symmetrische voorgevel met topgevel zijn de dubbele inrijdeuren, het zolderluik en de hijsbalk van het dienstgebouw nog herkenbaar.

17 Oude Utrechtseweg 17 - Aan de Utrechtseweg staat het koetshuis uit 1878 van de eerdere 'Villa Favorita', later 'Hoog Wolde'. De villa is later in gebruik geweest bij Polygram. Het rechtse gedeelte was eerst een paardenstal, mangelkamer en bovenwoning voor de koetsier. Rond 1900 werd links een rijtuigremise gebouwd.

18 Eemnesserweg 11a - Het pand Eemnesserweg 11 en 11a is rond 1890 gebouwd en hoort bij de oude bebouwing van Baarn. In die tijd was het een koetshuis. Boven de linkerdeur aan de wegzijde zit nog een levensboom. Het deel 13A is een later aangebouwd. In 2012 zijn deze panden gerenoveerd.

Praktische informatie

Startpunt:	Brink, Baarn (hier begint de beschrijving), maar u kunt ook de wandeling elders beginnen vanaf bijvoorbeeld station Baarn of Kasteel Groeneveld
Eindpunt:	idem
Bereikbaarheid:	OV - het NS Station Baarn ligt op 12 min. lopen van de Brink
Met de auto:	er is een parkeerterrein op en achter de Brink
Horeca onderweg:	Diverse horeca op en rond de Brink (start- en eindpunt), De Generaal, NS Huiskamer, Piepers en Pepers naast station, bij Kasteel Groeneveld
Lengte wandeling:	15 km
Inkorten mogelijk:	Op diverse plaatsen, zie kaartje
Moeilijkheidsgraad:	gemakkelijk

Colofon

Bij het samenstellen van de koetshuizenroute is gebruik gemaakt van de informatie in het boek "25 Baarnsche Koetshuizen" van W. Prins en H. Suik (2000). De gebruikte kaart is afkomstig van OpenStreetMap (<https://www.openstreetmap.org/copyright>), gegevens beschikbaar onder de Open Database License.

Deze wandeling is gecontroleerd in april 2022. Indien u tijdens het wandelen onjuistheden tegenkomt, stellen wij het op prijs als u dat mailt aan wandelen@HistorischeKringBaerne.nl.

Historische Kring Baerne

Deze route door Baarn wordt u gratis aangeboden door de Historische Kring Baerne. Hiermee hopen we bewoners en bezoekers te verrassen met de vele karakteristieke en historisch waardevolle elementen van Baarn.

Op de website www.historischekringbaerne.nl kunt u andere interessante wandelingen vinden over: serres, torentjes, koetshuizen, rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten, beelden, religie, literair, Lage Vuursche en de Canonroute.

De Historische Kring Baerne wil belangstelling kweken voor de geschiedenis van Baarn door het bewaren en bewaken van het Baarnse culturele en monumentale erfgoed. Dit wordt nagestreefd door het verspreiden van kennis, en het wijzen op de karakteristieke en historisch waardevolle elementen van Baarn.

In onze Oudheidkamer bevindt zich informatie over het verleden van Baarn, Lage Vuursche en Eembrugge. De digitale fotocollectie bestaat momenteel uit ruim 30.000 ansichtkaarten, foto's en landkaarten/plattegronden. Ook is een groot aantal voorwerpen in de Oudheidkamer te vinden, zoals kunstobjecten, voorwerpen, boeken, affiches, polissen/oorkonden/getuigschriften/ medailles, advertenties middenstand, kleding/linnengoed en oude Baarnsche Couranten. Ook is een groot aantal edities van de Baarnsche Courant in doorzoekbare pdf-vorm aanwezig.

VORSTELIJK BAARN

HISTORISCHE KRING
Baerne

Bezoekadres Oudheidkamer: Hoofdstraat 1a, 3741 AC Baarn
Openingstijden: woensdag 14 - 16 uur, zaterdag 11 - 13 uur